

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

7/36913
68/91

Sayı : 56020453/2014.610.01-73/1354/2399
Konu : Yazılı soru önergesi

09/06/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 20/01/2014 tarihli ve 43452547-120.07-160355 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/36913 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.


Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2014-610.01-73/1350/2395
Konu : Yazılı soru önergesi

09/06./2014

Sayın Nursel AYDOĞAN
Diyarbakır Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/36913 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Türk ceza mevzuatında "tutsak" kavramı bulunmamaktadır. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı "Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun" ile 20/03/2006 tarihli "Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük" hükümleri uyarınca ceza infaz kurumlarında, suçlu olduğuna karar verilen "hükümlüler" ile yargılamaları devam eden "tutuklular" barındırılmaktadır.

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

B) 5275 sayılı Kanunun "Hükümlülerin Nakilleri" başlıklı dokuzuncu bölümünün "Nakiller" kenar başlıklı 53., "Kendi istekleri ile nakil" kenar başlıklı 54., "Disiplin nedeniyle nakil" kenar başlıklı 55., "Zorunlu nedenlerle nakil" kenar başlıklı 56. ve "Hastalık nedeniyle nakil" kenar başlıklı 57. maddelerinde, nakillerin nasıl yapılacağı hususu ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Bu nedenle, ceza infaz mevzuatımızda "sürgün" şeklinde bir uygulama bulunmamaktadır.

Başta zorunlu nakiller olmak üzere, Kanunda sayılan nedenlerle hükümlü ve tutuklular bulundukları ceza infaz kurumlarından konumlarına uygun başka ceza infaz kurumlarına nakledilmekte olup, hükümlü ve tutukluların sevklerinden önce gerekli sağlık kontrolleri yapılmakta, güvenlik önlemleri alındıktan sonra sevk işlemi gerçekleştirilmektedir.

Yine, hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumlarına kabulleri, gruplandırılmaları, kalacakları odaların belirlenmesi ve gerektiğinde değiştirilmesi Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğün ilgili maddeleri çerçevesinde yapılmaktadır.

II- Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde "işkenceye karşı sıfır tolerans" politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

Bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi tutulmaktadır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarından oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler.

Yine, sivil toplum denetimi kapsamında 6332 sayılı Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu hükümleri gereğince, Türkiye İnsan Hakları Kurumu İşkence ve Kötü Muameleyle Mücadele Birimi, ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirebilmekte, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletebilmekte, Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamakta ve ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları inceleyerek değerlendirebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu veya araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerek sivil toplum örgütleri, resmî veya özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

III- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta,

1- 01/01/2014 tarihinde görevli memurlarca sayım yapılmak istendiği esnada, "Sayım vermiyoruz, havalandırma kapılarını kapatmıyoruz, cezaevini de kendimizi de yakacağız, koğuşumuzdan çıkın" diyerek, memurlara saldıran ve isyan başlatan çocuklara zincir vurulması, sıcak su dökülmesi ve dayak atılmasına ilişkin iddiaların asılsız olduğu,

2- Kurumda meydana gelen olayın tatil gününe denk gelmesi ve aile hekimi olarak görev yapan doktorun Kurumda bulunmaması nedeniyle, çocukların genel adli muayene raporlarının aynı gün Kurum Kampüsü içerisinde bulunan Devlet Hastanesinden alındığı, doktora gösterilmedikleri veya doktor tarafından muayene edilmedikleri yönündeki iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

Ayrıca, 03/01/2014 tarihinde sevke giden çocukların aile hekimi tarafından sağlık açısından sevk edilmelerinde sakınca olup olmadığına dair muayenelerinin yapılarak sevk edilmelerinde sakınca olmadığına dair raporların tanzim edildiği,

3- Soru önergesinde Kurumda gerçekleştiği iddia edilen olaylarla ilgili olarak, görevliler hakkında Sincan Cumhuriyet Başsavcılığınca başlatılan adli ve idarî soruşturmanın hâlen devam ettiği,

Bildirilmiştir.

IV- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

1- 2013 yılında ceza infaz kurumlarında bulunan çocuk hükümlü ve tutuklulara yönelik gerçekleştiği iddia edilen işkence ve kötü muamele iddialarıyla ilgili olarak Bakanlığımıza 6 başvuru yapıldığı, 2 başvuruyla ilgili olarak 4 personel hakkında yapılan adli soruşturma sonucunda "kovuşturmaya yer olmadığına", idarî yönden yapılan soruşturma sonucunda da "disiplin cezası verilmesine yer olmadığına" dair kararlar verildiği, 4 başvuruyla ilgili adli ve idarî soruşturmanın ise hâlen devam ettiği,

2- 2014 yılında ceza infaz kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutuklulara yönelik gerçekleştiği iddia edilen işkence ve kötü muamele iddialarıyla ilgili olarak 21/02/2014 tarihi itibarıyla, Bakanlığımıza 36 başvuruda bulunulduğu, bunlarla ilgili olarak adli ve idarî yönden başlatılan soruşturmanın hâlen devam ettiği, bu süreçte görevine son verilen infaz ve koruma memuru bulunmadığı,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.


Bekir BOZDAG
Bakan